

Stavns Fjord

Hvem der var en fugl og kunne se Stavnsfjord og lidt af Samsø sådan lidt fra oven og fornemme naturens underværk. Stavns Fjord er et helt unikt naturfænomen, som er opstået ved, at et morænelandskab er sunket i havet, og kun bakketoppene ses over vandet som små spændende øer. Der er et utal af ankerpladser i fjorden, hvis man lister sig ganske forsigtigt ind med øjnene på ekkoloddet.

Det er ikke til at se det, hvis man ikke lige ved det, men Danmark vipper faktisk over en akse, så den SW-lige del synker i havet, mens den NE-lige hæver sig. Derfor kan vi i dag sejle rundt i morænelandskabet i Stavns Fjord og se alle højdedragene som små øer. Det er naturens underværk eller i hvert tilfælde spændende at tænke over, selv om vi ikke kan se nogen forandring fra år til år.

Stavns Fjord blev fredet helt tilbage i 1926 med status af vildtreservat, og det og efterfølgende restriktioner betyder, at vi ikke kan gå i land, som vi lyster, men må nøjes med at kigge på flere af øerne.

En dyb ”flænge” i havbunden, som engang var et vandløb i en dal-sænkning, skærer sig med bløde snoninger gennem fjorden, og både med en dybgang under 1,8 m kan faktisk sejle helt ned S om Hjortholm, som ikke må betrædes, og rundt om hjørnet til den lille holm Karlsknold, hvor man kan ankre på 5–6 m vand. Det er med garanti en ensom ankerplads, for der er ingen afmærkning, men i helt stille vejr ses grundene tydeligt, så navigationen er enkel. I hele området må ikke sejles hurtigere end 5 knob, og windsurfing er forbudt, selv om bredningen indbyder dertil.

Men det er et ramsarområde, hvor fuglevildtet skal have fred til at yngle og raste, og i dette område finder vi en af Danmarks største edderfuglekolonier, som især kan betragtes på Bosserne, hvor de kan stå i hundredvis, når man sejler gennem Vejrsund.

Besser Rev er den naturlige beskyttelse af fjorden, og under Englands-krigen blev der anlagt forsvarsværker på Havnehage. Den gang var den nu tilsandede naturhavn på Kyholm dyb, og her holdt kaperskibe til beskyttet af befæstninger. Under pesten i 1700-tallet var Kyholm karantænestation, og det var den også fra 1831 og frem til 58, da Øresundstolden blev ophævet.

Skulle man ønske et anfald af havnekuller er Langør Havn oplagt, og en udflugt til Nordby i den ”bjergrige” del af Samsø er næsten et must. Nordby blev valgt til Danmarks bedst bevarede landsby i 1990.

